

**2022_CBS_00826 EU missions - indiening Expression of Interest in het kader van de oproep
100 Climate Neutral and Smart Cities - Goedkeuring**

Beslissing: Goedgekeurd in besloten vergadering van 27 januari 2022

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

de heer Mathias De Clercq, burgemeester-voorzitter
de heer Filip Watteeuw, schepen; mevrouw Sofie Bracke, schepen; mevrouw Elke Decruynaere, schepen; de heer Sami Souguir, schepen; mevrouw Isabelle Heyndrickx, schepen; de heer Bram Van Braeckevelt, schepen; mevrouw Hafsa El-Bazioui, schepen;
de heer Rudy Coddens, schepen
mevrouw Mieke Hullebroeck, algemeen directeur; de heer Luc Kupers, adjunct-
algemeendirecteur; de heer Danny Van Campenhout, adjunct-algemeendirecteur

Bevoegd: Mathias De Clercq

Betrokken: Tine Heyse, Filip Watteeuw, Sofie Bracke

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Decreet Lokaal Bestuur van 22 december 2017, artikel 56 §1.

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het Decreet Lokaal Bestuur van 22 december 2017, artikel 2.

Motivering

Op 25 november 2021 lanceerde de Europese Commissie de oproep voor het project 100 Climate Neutral and Smart Cities in 2030. Met dit project wil de Europese Commissie grotere steden verspreid over het hele Europese grondgebied stimuleren om de uitdaging aan te gaan om tegen 2030 als stad klimaatneutraal te zijn. De geselecteerde steden zullen fungeren als voorbeeldsteden en krijgen het Mission Label. Met de geselecteerde steden wordt een Climate Contract afgesloten en zij zullen ondersteuning krijgen en kennis kunnen uitwisselen via een Mission Platform betreffende de transitie naar een klimaatneutrale stad. Het toegekend krijgen van het Mission Label zal een meerwaarde zijn wanneer steden zullen appliceren voor Europese subsidies binnen het Horizon Europe subsidieprogramma.

De Europese Commissie vraagt aan geïnteresseerde steden tegen 31 januari 2022 een uitgebreide vragenlijst in te vullen en een Expression of Interest, ondertekend door de burgemeester, te bezorgen.

Deze kandidaatstelling werd eind november 2021 besproken met het kabinet van de burgemeester en de kabinetten van de betrokken schepenen. In december werd de kandidaatstelling voorgesteld op de directieteams van het Departement Stedelijke Ontwikkeling en het Departement Bedrijfsvoering om ondersteuning te vragen aan verschillende betrokken diensten (ondermeer het Mobiliteitsbedrijf, Dienst Economie, Dienst Data en Informatie, Dienst

Strategische Coördinatie, Dienst Communicatie, Groendienst). De Dienst Milieu en Klimaat heeft de aanvraag inhoudelijk gecoördineerd met organisatorische en strategische ondersteuning door de Dienst Strategische Subsidies.

De kandidaatstelling werd voorafgaandelijk besproken met de VVSG en het kabinet van Vlaams minister Bart Somers (in samenspraak met andere Vlaamse steden).

De Stad heeft aan de UGent en North Sea Port gevraagd om de kandidaatstelling mee te ondersteunen door een steunbrief te bezorgen die bij het dossier zal gevoegd worden.

Het aanpakken van de klimaatcrisis is een belangrijke uitdaging van onze tijd. Het is onze erfenis voor de toekomstige generaties. We zullen tegelijkertijd CO₂-uitstoot verminderen, energie-efficiëntie verbeteren en energiearmoede bestrijden. Hierbij zijn onderzoek, innovatie en implementatie op grote schaal van cruciaal belang. Gent heeft de voorbije jaren heel wat expertise op dit vlak opgebouwd. Dankzij de participatie aan verschillende Europese programma's heeft de stad een internationaal netwerk met andere lokale besturen en onderzoeksinstellingen kunnen uitbouwen.

De Stad Gent stelt in haar Expression of Interest voor om voor drie stadswijken (inclusief een deel van North Sea Port) een strategie tot klimaatneutraliteit uit te werken. De drie pilootgebieden vereisen een heel specifieke aanpak omwille van de uitdagingen op vlak van stedenbouw, bevolking en vermenging van woonruimte en industrie. Hierdoor kan de strategie naar een klimaat neutraal gebied in een latere fase over de hele stad worden uitgerold.

Door deel te nemen aan de EU-missie verzekert Gent zich verder van een voortrekkersrol en stapt het in een unieke opportuniteit om kennis over innovatie uit te wisselen. Het bereiken van klimaatneutraliteit zal natuurlijk niet zonder slag of stoot kunnen gebeuren. Het zal van iedereen inspanningen vergen. Maar de weerslag voor toekomstige generaties is van onschatbare waarde.

Er wordt op dit ogenblik nog volop gewerkt aan het aanvraagdossier. Echter, de visie en missie wordt samengevat in de tekst in bijlage.

De brief van de burgemeester en algemeen directeur wordt als bijlage aan dit collegebesluit toegevoegd.

Bijgevoegde bijlage(n):

- 20200119 Mayor letter expression of interest 100 climateneutralcities.pdf
- Visie en motivatie EU Missie.pdf (deel van de beslissing)

Beslissing

Beslist het volgende:

Artikel 1:

Keurt goed de indiening van een Expression of Interest in het kader van de EU-missie '100 Climate Neutral and Smart Cities in 2030' en de ondertekening van de bij dit dossier horende intentiebrief.

2022_CBS_00826 - EU missions - indiening Expression of Interest in het kader van de oproep 100
Climate Neutral and Smart Cities

Visie en motivatie: onze erfenis voor toekomstige generaties

Het oplossen van de klimaatcrisis en het bereiken van klimaatneutraliteit is onze nalatenschap voor toekomstige generaties. Als centrum van innovatie is onze stad goed gepositioneerd om actie te ondernemen om klimaatverandering tegen te gaan en tegelijkertijd de economie te versterken en het welzijn van onze inwoners te verhogen. We zullen tegelijkertijd CO₂-uitstoot verminderen, energie-efficiëntie verbeteren en energiearmoede bestrijden.

Van wijk naar stad

In ons huidige klimaatactieplan (2020-2025) werken we nu al aan een strategie om twee wijken (Muide-Meulestede en Mariakerke) tegen 2030 over te schakelen op fossielvrije verwarming.

Wanneer we één van de 100 Climate Neutral and Smart Cities worden, willen we deze actie aanzienlijk uitbreiden, door de uitvoering te versnellen, meer sectoren op te nemen en het areaal te vergroten naar een deel van de haven.

De wijk Muide-Meulestede ligt rond de oude haven en is een dichtbevolkte, diverse wijk in volle ontwikkeling, met mensen uit alle inkomensklassen, leeftijden en achtergronden. Voor deze wijk toonden technische haalbaarheidsstudies het potentieel aan van decarbonisatie van verwarming. Die zal in de toekomst bestaan uit een combinatie van een warmtenet op restwarmte van een nabijgelegen fabriek en elektrificatie met warmtepompen.

De wijk Mariakerke is een woonwijk met veel groene ruimte. Momenteel plaatsen we in samenwerking met energiecoöperatie Energent extra zonnepanelen, warmtepompen en thuisbatterijen. De Universiteit Gent onderzoekt de haalbaarheid en kritische succesfactoren voor volledige elektrificatie van de wijk.

Gebouwen: energiegebruik verminderen

Het verminderen van het energiegebruik van gebouwen is een hoeksteen in onze stadsbrede klimaatstrategie. In de loop der jaren hebben we een one-stop-shop aanpak voor energierenovatie voor huishoudens ontwikkeld, die we in de projectzone zullen intensiveren.

Gebouwen: overschakeling op hernieuwbare energiebronnen

Aan de resterende energievraag zal worden voldaan door het gebruik van hernieuwbare energiebronnen drastisch op te voeren via de oprichting van energiegemeenschappen en de organisatie van een warmtenet. Om hoge investeringen in het lokale net te vermijden, zullen we experimenteren met slimme balancerende en opslag met batterijen en H₂.

Mobiliteit: schone lucht, minder voertuigen en emissievrije mobiliteit voor iedereen

Met het huidige Mobiliteitsplan werkt Gent aan een vlot bereikbare stad waar mensen comfortabel, veilig en gezond wonen. We focussen op slimme circulatiestrategieën, modal shift, gedeelde mobiliteit. Voor de pilootzone Muide-Meulestede staat een lokaal circulatieplan op de planning om zwaar verkeer uit de wijk weg te leiden, samen met acties om de luchtkwaliteit te verbeteren en modal shift en elektrificatie te promoten.

Industrie: afvalwarmte transporteren per boot

Gent is een belangrijk industrieel centrum en een belangrijke haven, met een enorme hoeveelheid industriële afvalwarmte. We hebben ook een bestaand warmtenet (70 GWh/j), gevoed door WKK. Momenteel zijn er plannen om het net koolstofvrij te maken door het te voeden met afvalwarmte

die per boot zal worden vervoerd, als een tijdelijke oplossing. Het aansluitpunt van dit project bevindt zich in de uitgebreide proefzone, waar we ook mogelijke bronnen voor een nieuw warmtenet hebben geïdentificeerd. In de projectzone bevinden zich ook industriële gebouwen met een groot dakoppervlak, die perfect geschikt zijn voor grote zonne-energie-installaties.

Samenwerking en participatie

Specifiek voor deze pilot werken we al samen met verschillende stakeholders: de bewoners, de lokale coöperatie Energent, de universiteit van Gent en North Sea Port. Op die manier bouwen we draagvlak op bij de bevolking en krijgen we de nodige kennis en connecties. We gebruiken een buurtgerichte aanpak aangevuld met onderzoek, experimenten en proeftuinen om de bewoners te betrekken bij de transitie.

Financiering

Als stad hebben we ook innovatieve financieringsoplossingen om energie-armoede te bestrijden, met langlopende leningen voor energierenovaties en subsidieretentie voor kwetsbare huiseigenaren. We bieden financiële steun voor energierenovaties door sociale huisvestingsmaatschappijen. Maar om de volledige transitie naar klimaatneutraliteit te financieren, zullen we voor minstens driekwart van de investeringen nieuwe bronnen van externe financiering moeten vinden.

